

Norske frikirkers misjon

AV NILS E. BLOCH-HOELL

Overskriften trenger en kort forklaring. Det spesialnummer av NOTM som med dette sendes ut, er konsentrert om den misjonsvirksomhet som norske frikirkelige samfunn driver i fremmede land. Den Evangelisk Lutherske Frikirkes misjon er ikke tatt med her. Frikirken, som den vanlig kalles, ønsker å markere at den med hensyn til misjonsarbeid må behandles sammen med den større lutherske søster- (eller moder-) kirken, Den norske kirke. Derimot er Frelsesarmeen i Norge tatt med selv om den ikke i vårt land er ordnet som et selvstendig kirkesamfunn.

Norske frikirkers ytre misjon kom i gang relativt sent. Den første norske frikirkelige misjonæren var en frelsesoffiser som reiste til India i 1895, først i vårt århundre kom det fart i norske frikirkers ytre misjon. I 1948 kom ca. 300 av 749 norske misjonærer fra frikirkene. Det svarer til ca. 40%. Halve staben av frikirkemisjonærer var den gang pinsevenner. I tiden etter 1948 har Den norske kirkes misjonsaktivitet vokst enda sterkere enn frikirkenes. I 1978 var noe mer enn hver fjerde norske misjonær frikirkelig. Forholdstallet er omtrent det samme to år senere. Dette er ganske påfallende. I internasjonal sammenheng er det nemlig de store og kirkelige misjonsselskaper eller kirker som til dels har hatt vanskeligheter med misjonærrekrutteringen, mens de konservative evangelikale samfunn, som i Norge tilhører frikirkene, har intensivert sin virksomhet.

I Norge dominerer pinsevennene helt den frikirkelige misjonsstatistikk. Ikke langt fra 70% av norske frikirkelige misjonærer er pinsevenner. Pinsevennene utgjør således en betydelig større prosent av norske frikirkers misjon enn de gjorde for 30 år siden. Til sammenligning kan nevnes at norske pinsevenner har langt flere misjonærer enn alle danske misjonsorganisasjoner tilsammen. Tallet på folkekirkelige og frikirkelige danske misjonærer var i følge Nordisk

Missionstidsskrift — Mission 78 s. 138 i det året 249. Av disse var 93 frikirkelige. Men av disse var igjen «bare» 28 pinsevenner. Forholdstallet mellom folkekirkens og frikirkenes misjonærer er omtrent det samme i Danmark som i Norge, selv om den danske misjonsstatistikken gir de avgjort laveste tall, både absolutt og relativt, i hele Norden.

Grensene mellom Svenska kyrkan og de frikirkelige samfunn i Sverige er flytende. Men så meget er sikkert: Ikke i noe nordisk land dominerer frikirkene misjonsstatistikken så sterkt som i Sverige. De to store kirkelige misjonsorganisasjonene, Svenska Kyrkans Mission og Evangeliska Fosterlandsstifelsen hadde i 1977, ifølge Svensk Missionstidsskrift for det året s. 240, tilsammen 203 av de 1667 misjonærene for 1977, altså ikke mer enn ca. 16 prosent. — Svensk ytre-misjon er i stigende grad blitt frikirkemisjon. I Sverige dominerer pinsevennene misjonsstatistikken i høyere grad enn i noe annet land i Europa. Mer enn hver annen svensk misjonær er pinsevenn. I Finland, som er kalt verdens mest lutherske land, er de lutherske og de ikke lutherske misjoner omtrent jevnsterke.

Vi kan trygt slå fast at de nordiske frikirkenes misjonsvirksomhet representerer et forsømt felt både med henblikk på informasjon og forskning. Det er meget påfallende hvor lite det er skrevet om dette tema både i bokform og i tidsskrifter. Nå er frikirkenes misjonsinnsats fra nordiske land stort sett av ny dato. Allikevel må vi si at misjonshistorien, sett under ett har forsømt saken og dermed fortegnet bildet. Det er flere årsaker til dette. Den viktigste grunnen tør finnes i frikirkene selv. De prioriterer ikke forskning høyt, de fleste av dem. Men noe er i ferd med å skje her, også i vårt land. Frikirkenes pastorer og misjonærer får stadig bedre utdannelse, og innser etter hvert betydningen av sikre opplysninger og dermed bedre muligheter for å planlegge fremtidens virksomhet.

Dette spesialnummer av Norsk Tidsskrift for Misjon presenterer et materiale som er skaffet til veie for anledningen. Et par av artiklene representerer en ikke liten forskningsinnsats. Materialet er likevel på mange måter mangelfullt. Men det er da en begynnelse, og betegner noe nytt i norsk og nordisk sammenheng. Bak alle informasjonene ligger det noe sporadisk et beskjedent innslag av forskning. Informasjonen har sin egenverdi både for nåtiden og for fremtiden. Men vi ønsker også med dette nummeret å peke på de store uløste forskningsoppgaver som frikirkenes misjon fra de nordiske land representerer.

Jeg vil gjerne bringe artikkelforfatterne min beste takk for deres bidrag. De fleste av forfatterne er uvant med å skrive artikler i fagtidsskrifter. På flere måter har derfor deres bidrag karakteren av kildekrifter enn analytisk bearbeidelse av stoffet. Men kildekriftene har i høyeste grad sin verdi. Slik ønsket ansvarlige misjonsledere i norske frikirker anno 1980 å presentere sitt trossamfunns misjon.

Frikirkenes stigende andel i Norges og Nordens misjon kaller på oppmerksomheten. Hva er årsaken til veksten? Hvilke forskjeller kan vi iaktta innenfor frikirkene i deres misjonsmetoder? Selv et raskt blick på materialet viser stor forskjell mellom f.eks. adventistsamfunnet og pinsevevnenne når det gjelder prioriteringen av helsearbeid og utdanning i forhold til forkynnelse. — Kan det påvises noe som er felles for frikirkenes misjonsmetoder- og teologi og som skiller dette fra folkekirkens misjon? Vi regner tradisjonelt med at frikirkene hele veien er sterkt konservative. Holder dette stikk? Disse og andre spørsmål bør det materiale vi her legger frem anspore til å formulere klart og til å søke svarene på.

Idet manuskriptene til dette nummer sendes i trykken, får vi melding om at forfatteren av artikkelen om Adventistsamfunnets misjon er blitt forhindret fra å levere sitt manuskript. Vi håper å bringe denne artikkelen i et senere nummer.